

KOMPAS Xnet – Pot do vašega znanja.

Številka 1 Februar 2010 Letnik XIII

ISSN: 1408-7863

Silverlight in SharePoint 2010

Močna integracija Silverlighta v SharePoint 2010 v kombinaciji s celo vrsto gradnikov omogoča integracijo naprednih uporabniških vmesnikov.

Office 2010

Nestrpno pričakovana nova različica obeta veliko – privlačen in izboljšan uporabniški vmesnik in cela vrsta novih orodij. Office gumb nam omogoča celo pogled v zakulisje!

Windows Virtual PC

Windows Virtual PC je Microsoftova rešitev za virtualizacijo operacijskih sistemov na Windows 7 računalniku, ki omogoča uporabnikom transparentno poganjanje poljubne aplikacije.

Custom Development Solutions Learning Solutions Information Worker Solutions Kompas Xnet d.o.o. Stegne 7, 1000 Ljubljana 01 5136 990 info@kompas-xnet.si http://www.kompas-xnet.si

Dragi prijatelji,

Novoletni prazniki so kar prehitro minili in že smo pošteno zakorakali v leto 2010. Še več! Že ves mesec smo ga »porabili«. In to bolj ali manj uspešno.

Da pa ne bodo vaši uspehi v letu 2010 prepuščeni zgolj naključju, vas vabimo, da v svoje letošnje načrte vključite tudi poglabljanje znanja. Saj veste, naložba v znanje je daleč najbolj donosna investicija – ne verjamete?

Ponudba naših programov je bogata in zagotovo boste našli tudi kaj zase:

- MS Office 2007 / 2010?
- SharePoint 2007 / 2010?
- Visual Studio, SQL ali morda ASP.net, Ajax ali Silverlight?
- Windows 7 ali Windows Server 2008, Exchange ali ForeFront
- MS Project ali CorelDraw, ...

Izbire je na pretek, zato kar razmislite, kaj vam najbolj ustreza. Če pa se ne morete odločiti, nas pokličite in se posvetujte s strokovnjakom, ki vam bo lahko pomagal pri odločitvi.

In zakaj bi se šolali ravno pri nas? Ker imamo izvrstne inštruktorje, 5 najsodobnejših učilnic z vrhunsko opremo, preko 15 let izkušenj - zagotavljamo vam odlične delovne pogoje!

Če pa v podjetju iščete zaupanja vrednega partnerja, ki bi bil dovolj usposobljen za kvalitetno izvedbo:

- vaše nove internetne ali intranetne strani
- poslovne aplikacije
- postavitev in prilagoditev SharePoint strežnika
- migracijo ali nadgradnjo Exchange strežnika
- optimizacije delovanja in izboljšano varnost vaše infrastrukture, ...

Smo zagotovo eden tistih ponudnikov, na katere se lahko zanesete. Pripravili vam bomo celovito ponudbo, ki bo predstavljala optimalno rešitev za vaše poslovno okolje. Za izvedbo del bomo izbrali strokovnjaka, ki bo tisti hip najbolj kompetenten za določeno področje. Zahtevajte dodatne informacije ali ponudbo. Bogato in poglobljeno znanje o posameznih produktih je zagotovilo, da so naše storitve učinkovite in aplikacije zares vrhunske. Ko boste iskali zanesljivega partnerja za izdelavo poslovne aplikacije, vaše nove spletne strani ali intraneta, poiščite nas. Zaupajte nam, kot nam zaupa Microsoft, saj nas je izbral za izdelavo spletne strani za letošnjo NT konferenco.

Že dobrih 10 let določenim strankam nudimo zunanje izvajanje del, t.i. »outsourcing« za področje IT infrastrukture in pomoči uporabnikom. Naše stranke imajo zelo različne potrebe, saj se zelo razlikujejo tudi po številu zaposlenih in lokacij, na katerih delujejo. Tako imamo izkušnje z organizacijami z nekaj 10 in več kot 300 zaposlenimi, tistimi, ki imajo zgolj eno ali pa celo več 10 lokacij.

Končnim uporabnikom zagotavljamo pomoč preko oddaljenega dostopa, po telefonu ali preko e-pošte ali pa kar neposredno na delovnem mestu.

Možnosti je veliko, zato nam zaupajte svoje potrebe in pričakovanja, mi pa vam bomo pripravili osnutek predloga, ki bi bil najbolj primeren za vas.

Dodatno bi vas radi opozorili na to, da smo edini CPLS v Sloveniji, ki ima kar dva certificirana strokovnjaka, specializirana za SharePoint 2007. Dodatno pa sta se že oba izpopolnjevala za prehod na novo različico, SharePoint 2010, ki izide predvidoma do poletja. Šolanje je pripravil Microsoft, pogoj za udeležbo pa je bil dodaten preizkus tehničnega znanja in dokazane praktične izkušnje na SharePoint 2007.

Obiščite nas, pri nas vedno dobrodošli in boste deležni toplega sprejema. Pa če ravno ne boste prišli z naročilom storitev ali na izobraževanje ampak na obisk, sestanek ali po nasvet in pomoč. Prisrčno vabljeni, kadarkoli ste kje v naši bližini.

Branka Slinkar

Direktorica branka.slinkar@kompas-xnet.si

Kazalo

Microsoft Office 2010	3
Skupna raba datotek in tiskalnika v Windows Vista	6
77 Windows 7 nasvetov – 2. del	10
Zagonsko okolje Windows 7	12
Novosti v jQuery 1.4	13
Windows Virtual PC	14
Kako naredimo in objavimo Azure aplikacijo	16
mojoPortal – sistem za upravljanje vsebin	17
Shranjevanje oblik iz XAML-a z Expression Blend	18
Podpora za Silverlight v SharePoint 2010 Serverju	20
SharePoint 2010 pregled za IT Pro	21
	••••••

Microsoft Office 2010

Po uradnih napovedih naj bi se pojavila v prvi polovici leta 2010. Vsi predogledi, informacije in tehnične značilnosti paketa opisane v nadaljevanju, izhajajo iz t.i. Beta verzije paketa (preizkusne verzije, prek spleta dostopne vsem uporabnikom). V Beta verziji paketa so bili vključeni Word, Access, PowerPoint, Publisher, Outlook, InfoPath, Excel, SharePoint Workspace, OneNote ter Communicator. Prav tako sta bili dostopni beta verziji orodij MS Visio 2010 in MS Project 2010, ki pa sta bili predstavljeni kot ločeni aplikaciji in ne kot del paketa.

Microsoft Office Button

V verziji 2010 je tako imenovani Office gumb dobil novo podobo glede na Office 2007. Lahko pa bi se reklo, da je sedaj veliko bolj po godu nostalgikom, ki so v paketu Office 2007 zaman iskali in zelo pogrešali meni file. Sedaj je na pogled malo bolj podoben menijskemu gumbu, ima pa popolnoma novo funkcijo. Sedaj ne odpre spustnega menija ampak nam odpre popolnoma nov pogled imenovan Backstage view oz. pogled v zakulisje. V novem oknu lahko najdemo vse opcije in ukaze, ki so nam bili na volio pod osnovnim spustnim menijem v MS Office 2007, le da je sedaj vse veliko bolj pregledno. Sedaj je dostop do ukazov veliko hitrejši in učinkovitejši. V predhodni verziji smo morali za ukaze v različnih menijih osnovnega seznama opraviti mnogo klikov na osnovni meni in nato izbrati želene opcije. Sedaj nam ta čas prihrani enotno okno, ki nam omogoča hiter dostop do vseh podmenijev. Poleg hitrosti dostopanja do želenih ukazov je potrebno omeniti še eno prednost zakulisnega pogleda - preglednost. Pogled je prirejen tako, da ja na njem veliko število ukazov in informacij, ki smo jih v prejšnjih verzijah zaradi nepreglednosti spregledali, na njih popolnoma pozabili ali pa jih zaradi slabe lokacije nismo niti uspeli spoznati. Zakulisno okno je možno tudi prirediti svojim potrebam, s tem pa se naša učinkovitost še dodatno poveča.

Vrstica za hitri dostop

Vrstica za hitri dostop je lahko zelo uporabno orodje. Poleg glavnega menijskega gumba in osnovnih ukazov (shrani, razveljavi, ponovi) lahko na vrstico za hitri dostop vključimo še dodatne ukaze, ki jih lahko izberemo iz spustnega seznama na vrstici. V spustnem seznamu imate na voljo nekaj najpogostejših ukazov, za preostale ukaze pa lahko v spustnem seznamu izberete možnost več ukazov in v meniju, ki se vam odpre, izberete želene ukaze. Na desni strani vrstice se nahajajo ukazi za pomanjšanje, povečanje, minimiziranje in zapiranje dokumentov in Excela, družbo pa jim delata še gumb za pomoč in gumb za minimiziranje traku.

Zavihki

Zavihki označujejo trakove. V osnovi so nam vedno na voljo zavihki, ki so enaki pri vseh produktih, nekaj zavihkov pa pripada samo programu v uporabi. Poleg teh zavihkov poznamo tudi kontekstne zavihke. Te se prikažejo le v primeru, ko obdelujemo določene elemente (grafe, tabele, slike...).

Trakovi

Na trakovih so prikazane skupine, v katerih se nahajajo ukazi iz določenega področja. Trakovi so nadomestek spustnih seznamov iz predhodnih verzij MS Office (pred 2007) in so mnogo preglednejši. Trakove izbiramo s klikom na zavihek. Po imenu zavihka lahko razberemo kakšne ukaze vsebuje trak. Novost pri delu s trakovi v sedanji verziji je možnost prirejanja trakov. Vendar pa smo tu nekoliko omejeni, saj lahko prirejamo le skupine, ki smo jih ustvarili sami.

Skupina

Vsak trak vsebuje številne skupine, ki so povezane imenom zavihka. V skupinah se nahajajo ukazi za določene naloge. Recimo na traku z imenom zavihka domov se nahaja več skupin, med drugim tudi skupina pisava. Ta skupina vsebuje ukaze za izbiro črk, njihovih velikosti, barv črk in ozadja, označitev obrobe in tako naprej. V spodnjem desnem kotu pa se nahaja prožilec pogovornega okna.

Prožilec pogovornega okna

Prožilec pogovornega okna je gumb, s katerim dostopamo do več ukazov, ki v skupini niso prikazani. Oblika pogovornega okna je podobna oknom MS Office 2003 in vsebujejo veliko dodatnih ukazov, ki nam pomagajo pri urejanju podatkov vnesenih v celice.

Galerije

Nekatere skupine vsebujejo možnosti, ki jih lahko izbiramo s pomočjo spustnega seznama, vendar namesto seznama se nam prikažejo

vizualne možnosti. Tak način prikazovanja možnosti imenujemo galerija. Uporabljene so predvsem za prikazovanje stilov vizualnih orodij. Takšna možnost izbire je zelo uporabna, saj ko pri pregledu različnih opcij potujemo z miško preko želene možnosti, se nam v dokumentu prikaže izbrani stil. Če nam je prikazano všeč, lahko s klikom na miško novi stil potrdimo.

Tiskanje

V MS Office 2010 so poskrbeli tudi za spremembe na področju tiskanja. Sedaj so vse možnosti za tiskanje, predogled tiskanja, nastavitve robov strani, pozicija strani in druge shranjene na enem mestu. Do vseh teh opcij lahko dostopamo v zakulisnem pogledu pod menijem tiskanje. Tu lahko spremljamo predogled tiskanja in sočasno spreminjamo vse nastavitve glede tiskanja ter zraven opazujemo spremembe na predogledu.

Novosti

MS Office 2010 nam ponuja mnogo novosti. Novosti lahko razdelimo na splošne novosti in novosti pri posameznih programih. Mnoge splošne novosti so bile že predstavljene, sedaj pa vam bomo predstavili še nekaj zanimivih novosti pri posameznih programih, ki se največkrat uporabljajo.

Word

V Wordove dokumente mnogokrat vstavljamo slike, ki ponazarjajo vsebino in olepšajo izgled dokumenta. Do sedaj veliko izbire pri oblikovanju ali dodajanju posebnih efektov nismo imeli. Za oblikovanje slik smo morali uporabljati različne grafične programe in na ta način izgubljali dragoceni čas. Sedaj lahko slike oblikujete kar v Wordu. Med drugim lahko izbirate med mnogimi različnimi efekti kot so črno-bela slika, slika narisana s čopičem in drugimi efekti. Seveda je potrebno za zahtevnejše operacije še vedno uporabiti druge programe, vendar za običajne uporabnike je opcij za oblikovanje več kot dovolj.

Excel

V Excelu so nam predstavili novo orodje, slicer (rezalnik). Z njim lahko izrežemo dele vrtilnih tabel, ki jih želimo uporabiti za analizo. Izrezani del lahko dodajamo tudi drugim vrtilnim tabelam, ki so vezane na podatke iz iste strani delovnega zvezka. Izrezani del lahko tudi poljubno oblikujemo, torej jim lahko določimo stile, barve, obliko in drugo.

Outlook

Zelo uporabna novost pri Outlook-u je na področju koledarja. V tem oknu lahko z osebami, ki so delili pravice za koledarje z vami, sestavite enoten koledar. S temi osebami lahko tvorite skupino in informacije za skupino vam bodo vedno na voljo. Tako boste najlažje razbrali, kdaj so vaši sodelavci zasedeni in kdaj je najprimernejši čas za sestanek.

PowerPoint

V PowerPoint-u sedaj lahko v prezentacijo vstavljamo video predstavitve. Lahko jih shranimo na naš trdi disk in so tako del prezentacije, lahko pa uporabimo video predstavitve iz interneta. V slednjem primeru video ne postane del prezentacije ampak se ustvari povezava (link) do internetnega naslova kjer se video nahaja. Torej za uporabo video materiala iz interneta, morate imeti dostop do le tega. V primeru, da so video prispevki predolgi in jih želimo nekoliko predelati, jih lahko skrajšamo, oblikujemo ter določimo posebne stile kar v PowerPoint-u. S tem si lahko prihranimo mnogo časa, ki bi ga porabili za oblikovanje v drugih programih.

Gašper Kamenšek in Matjaž Rapoša MCAS

Tečaji na področju Office paketa	
Excel 2007 – nadaljevalni	1719.2.
Načrtovanje projektov z MS Project	1112.2.
Analiza podatkov v Excelu	9.2.
VB for Applications za Excel	35.2.
Access 2007 – začetni	2426.2.
Outlook – začetni	15.2 .

Skupna raba datotek in tiskalnika v Windows Vista

Predpostavimo, da ste morda zamenjali računalnik in je na njem operacijski sistem Windows Vista. Na vaš novi računalnik ste priklopili tiskalnik in prenesli datoteke, ki so bile na starem računalniku v skupni rabi, sedaj pa ostali člani družine ki imajo na svojih računalnikih operacijski sistem Windows XP ne morejo dostopati do njih! Če se vam je zgodilo podobno, je sledeči članek namenjen prav vam! V nadaljevanju vam bom opisal kako situacijo izboljšamo.

Windows Vista za lažjo uporabo skupnih datotek uporablja Public Folder. Ko omogočimo skupno uporabo Datotek (File Sharing Enable) je Public mapa avtomatično v skupni rabi. Ni vam potrebno dajati svojih map v skupno rabo. Enostavno premaknete ali prekopirate mape ali dokumente v Public mapo in tako so na voljo drugim uporabnikom.

Prvi pogoj za to je, da so računalniki v isti Delovni Skupini ali Workgroup-u. S tem dosežemo lažje in hitrejše dostopanje do datotek in tiskalnikov ali povedano drugače, hitreje raziskujemo našo omrežno soseščino.

Najprej moramo preveriti in nastaviti Ime Delovne Skupine (Workgroup Name). To naredimo na sledeči način:

Kliknemo Start, desni klik na Moj Računalnik (My Computer) in klik na Lastnosti (Properties). V oknu Sistemske Lastnosti (System Properties) kliknemo na Ime Računalnika (Computer Name). To nastavitev preverimo na vseh računalnikih, za katere želimo, da se iz njih dostopa do map in tiskalnikov v skupni rabi.

Ugotovili smo, da so vsi računalniki v isti Delovni Skupini (Workgroup-u) razen novega računalnika, ki ima operacijski sistem Windows Vista. To pa pomeni, da moramo slednjemu spremeniti Delovno Skupino (Workgroup)

Za nastavitev Imena Računalnika (Computer Name) in Delovne Skupine (Workgroup) kliknemo na gumb Spremeni nastavitve (Change Settings). Kliknemo na Spremeni (Change) in odpre se nam spodnje okno:

Computer Name Cha You can change the r computer. You canno Home Basic to a dom	name and wo t join a comp ain. More info	orkgroup r uter runnir	nembership of this ng Windows Vista**
Computer name:			
PC2			
Full computer name: PC2			Mare
DOM			
		ОК	Cancel

V tem oknu lahko zamenjamo Ime Računalnika (Computer Name) in Ime Delovne Skupine (Workgroup). Ko spremenimo katerokoli od imen na koncu kliknemo OK, računalnik pa nas pozove, da naredimo ponovni zagon.

Naslednji korak je nastavitev tipa omrežja. Obstajajo trije tipi in sicer Domenski (Domain), Javni (Public) in Privatni (Private). V našem primeru nastavimo tip omrežja na Privatni (Private). To pa naredimo na sledeči način:

Kliknemo Start, desni klik na Network in klik na Properties. Odpre se nam sledeče okno:

	Network and Ukaring C	artise .		
and a distance of the			Name and some	
Marrien .	-84	10 A	60	
Residence Toront	Character	-		
and the party of the local division of the l	Second and and			
	Torn Landstown	And other the set		
	Easterlage	Western States of Computing Street State	The date	
		A land drought landers	Burney .	
	il Surg address			
	Name & Associate	*1.		
	History .	*10		
	Public Solar Public	1.00		
	Printer sharing	*15	8	
	Passent policies during	1.00		
100	Mile during	1.00		
	These read the Recard Tub	helpedalog .		
and some	Show was at the photol factor	christel an the computer		
C				
and the second				
Contraction				

Na desni strani imena omrežja in tipa omrežja kliknemo na Prilagoditev (Customize). Odpre se nam okno:

V tem oknu kliknemo Privatno in nato Naprej (Next). Kliknemo Zapri (Close).

S spremembo tipa omrežja na Privatno (Private) se nam ponudi možnost dodajanja datotek in tiskalnikov v skupno rabo.

Omogočanje skupne Rabe Datotek (File Sharing)

V Nadzorni Plošči (Control Panel) poiščemo ikono Network and Sharing Center. Poiščemo Sharing and Discovery ter kliknemo na puščico dol v polju File Sharing. Izberemo Turn on File sharing in nato še Apply.

Omogočanje skupne rabe Javne mape Public Folder Sharing

V Nadzorni Plošči (Control Panel) poiščemo ikono Network and Sharing Center. Poiščemo Sharing and Discovery ter kliknemo na puščico dol v polju Public Folder Sharing. Izberemo Turn on Printer Sharing in nato še Apply.

Če želite dodati Javno mapo (Public Folder) v skupno uporabo na način, da lahko drugi računalniki dostopajo do datotek ne smejo pa jih spreminjati ali pa ustvariti novih, kliknite Turn on Sharing so Anyone with network access can open files. To je privzeta nastavitev.

V primeru, da želite dovoliti spremembe datotek in ustvarjanje novih pa kliknete na Turn on Sharing so anyone with network access can open, change and create files.

Omogočanje skupne rabe tiskalnikov

V Nadzorni Plošči (Control Panel) poiščemo ikono Network and Sharing Center. Poiščemo Sharing and Discovery ter kliknemo na puščico dol v polju Printer Sharing. Izberemo Turn on Printer sharing in nato še Apply.

Omogočanje z geslom zaščitene skupne rabe (Password protected Sharing)

Če omogočimo z Geslom Zaščiteno Skupno Rabo (Password protected Sharing), drugi računalniki v mreži, ne bodo mogli dostopati do vaših map v skupni rabi, vključno z mapo Javna mapa (Public folder), brez uporabniškega imena in gesla. Če bo uporabnik iz drugega računalnika poizkušal dostopati do vaše mape v skupni rabi, bo dobil okno za vpis uporabniškega imena in gesla.

Če se želimo izogniti težavam pri dostopu do map v skupni rabi potem naredimo sledeče:

V primeru, da imamo doma več računalnikov in več uporabnikov, dodamo vse uporabnike na vse računalnike in to tako da dodamo enaka uporabniška imena in enaka gesla, ki jih uporabljajo na drugih računalnikih (če uporabniki nimajo gesla, tudi mi ne damo gesla) na vse računalnike. Ko to naredimo lahko vsak član dostopa do map v skupni rabi na drugem računalniku ne glede kateri računalnik uporabijo. To je priporočljiv način, da se zagotovi zaščita map v skupni rabi in istočasno odpravi težava pri dostopanju do map.

Skupna raba Map in Tiskalnikov v Windows Vista

Če imate omogočeno Password protected sharing uporabite File Sharing okno, kjer izberete kateri uporabnik lahko dostopa do mape v skupni rabi. Na tem mestu določite kaj lahko uporabnik počne z datotekami. Če želite dovoliti dostop vsem izberite Everyone. Privzeta nastavitev Nivoja Uporabe (Permission Level) za uporabnike je Reader, kar pomeni, da lahko uporabnik samo bere datoteke, ne more pa jih spreminjati ali ustvarjati novih. Če želite uporabnikom omogočiti spreminjanje datotek ali map ali ustvariti novo datoteko ali mapo pa izberete Co-owner v polju Permission Level. Do File Sharing Okna pa pridemo tako, da kli-

knemo z desno tipko na miški na mapo katero želimo dati v skupno rabo in nato še Share. Slika spodaj:

22		8
Via	Open	
	Explore	
	Add to VLC media player's Playlist	
	Play with VLC media player	
	7-Zip	•
	Share	
	Scan with AVG Free	
	Send To	•
	Cut	
	Сору	
-11	Create Shortcut	
Sec.	Delete	
	Rename	
	Properties	

V tem oknu s pritiskom na puščico dol lahko izberemo kdo lahko dostopa do mape. In sicer je možnost dostopa za vse (Everyone) ali pa dodamo samo osebo za katero želimo da dostopa do Mape. Ko smo naredili izbiro kliknemo Share in nato še Done.

Alternativni način dodajanja mape v skupno rabo

Na računalniku poiščemo mapo katero želimo dati v skupno rabo, kliknemo z desno tipko na miški in izberemo Lastnosti (Properties). Odpre se okno (Ime Mape Properties), kliknemo na zavihek Sharing. Kliknemo na Advanced Sharing in odpre se okno:

ettings		
Share name:		
Add R	amove	
Limit the number	of simultaneous use	rs to: 5
connents.		

Tu kliknemo v kvadratek Share this folder izberemo Ime skupne rabe (Share name) za mapo v skupni rabi, določimo koliko uporabnikov lahko istočasno dostopa do mape nastavimo dovoljena za delo s to mapo itd.

Slika spodaj prikazuje okno z dovoljenji za delo z mapo. Uporabnik ima vsa dovoljenja se pravi za Branje (Read), Spreminjanje (Change) in Polni Nadzor (Full control).

Group or user names:		
- CAROLOGICA		
	Add	Remove
ermissions for Everyone	Allow	Deny
Full Control Change Read		
eam about access control an	d permissions	

Preverjanje, katere mape so v skupni rabi

Kliknemo Start desni klik na Network in izberemo Properties. Odpre se nam sledeče okno: Pod Sharing in Discovery delom poiščemo Show me all the shared network folders on this computer. Kliknemo in odpre se nam okno v katerem imamo navedene mape, ki so v skupni rabi.

The Lot Tax, See , re-				
Anna anna an Anna Sanna an Anna Maraonaire an Anna Maraonaire an Anna Maraonaire an Anna	Rebeat and DampC			
	·		Contractor	
	Area	Court and Manual		
	Longitur.	Wester Street Consults: Building	100.000	
		of tapes mouth toutes	Summer .	
	R Surg address			
	Halorit doorsey	***		
	Filemany		(a)	
	Public Score graning	**	*	
	Printer pharmag	**		
	Passing prisoner starting	100	۲	
	Male during	1.0		
	. Incode Section	and and desires		
	The Real Tel State Adve	a comparison of the condition		
other surveyorganisms				

Dodajanje Tiskalnika v skupno rabo

Če želimo dodati tiskalnik v skupno rabo se prepričajte ali je opcija Printer Sharing omogočena. To preverimo na sledeči način: Kliknemo Start, desni klik na Network in nato še Properties. Pod Sharing in Discovery delom poiščemo Show me all the shared network folders on this computer. Kliknemo in odpre se nam okno v katerem imamo navedene mape, ki so v skupni rabi. Med mapami se nahaja tudi tiskalnik, ki je priključen na vaš računalnik in je dodan v skupno rabo.

Dostopanje do datotek in tiskalnika v skupni rabi iz drugih računalnikov

🖅 Run	X
	Type the name of a program, folder, document, or Internet resource, and Windows will open it for you.
Open:	•
	OK Cancel Browse

To naredimo na sledeči način, kliknemo Start in Zaženi (Run) odpre se nam sledeče okno:

V polje Open vpišemo ime računalnika na sledeči način: \\ime računalnika, ter kliknemo OK. Odpre se nam okno z mapami in tiskalniki v skupni rabi. Če želimo delati z mapami odpremo želeno mapo. Če pa se želimo povezati z tiskalnikom naredimo to na sledeči način. Z desno tipko miške kliknemo na tiskalnik in poiščemo Connect. Počakamo, da se vzpostavi povezava, okno se zapre in tiskalnik je dodan med vaše tiskalnike.

> Darko Cencelj MCP, MCDST

Novi tečaji	
[IP-07] Microsoft InfoPath 2007	8.3.2010
[ON-07] Microsoft OneNote 2007	15.3.2010
[6421] Configuring and Troubleshooting a Win. Server 2008 Net. Infrastructure	2226.3.2010
[6418] Deploying Windows Server 2008	1517.3.2010
[6291] Updating Your Technology Knowledge of Windows XP to Windows 7	79.4.2010
[6292] Installing and Configuring Windows 7 Client	911.2.2010
[6427] Configuring and Troubleshooting IIS in Windows Server 2008	911.2.2010
[7197] Managing Enterprise Desktops using the MS Desktop Optimization Pack	1216.4.2010
[50093] Deploying and Administering Microsoft Forefront Client Security	35.2.2010

77 Windows 7 nasvetov – 2. del

Windows 7 danes že verjetno poganja vaš računalnik, kar sploh ni presenečenje. Tisti, ki jih še niste preizkusili, vam to vsekakor priporočam, tudi tistim z manj zmogljivimi računalniki. Windows 7 sem preizkusil na svojem 6 let starem računalniku in delujejo odlično, hitro in brez težav. V tem članku bom nadaljeval zgodbo iz prejšnje številke Pike in upam, da vam bom povedal spet kaj novega.

Administratorji se večkrat srečujejo z izzivi, kako izboljšati uporabniško okolje ter zagotoviti varnost in stabilnost. Preberite spodnje nasvete ter namige in jih preizkusite.

- Preklopite iz Internet Explorerja v Ukazno okno in obratno. Klasičen Windows power toy Open Command Prompt Here je sedaj integriran del v Windows 7 raziskovalcu. Držite tipko shift in nato kliknite z desnim gumbom na izbrano mapo, in že se nam v meniju doda ukaz Odpri ukazno okno tukaj. Ko pa ste že v ukaznem oknu ter želite odpreti okno raziskovalca s fokusom izbrane mape, vnesite enostavno start.
- Pripravite izobraževalni video. Uporabite orodje kot je Camtasia in posnamite kratka, dve do tri minutna video navodila, ki bodo služila vašim uporabnikom najti funkcionalnost in predstavila Windows 7, in jih tudi navdušila z idejami in rešitvami.
- Razmišljajte o uporabi Windows Server 2008 R2. Nekaj bolj prepričljivih Windows 7 funkcionalnosti, kot je BranchCache, delujejo skupaj z novim strežniškim operacijskim sistemom. R2 nadgradnja je orientirana v enostavnost, zato je malo razlogov, zakaj ne bi izkoristili sinergije med produkti, če si lahko privoščite nadgradnjo licenc.
- Pripravite vaše XP računalnike. Na voljo ni direktne nadgradnje iz XP na Windows 7, zato planirajte migracijo uporabniških

podatkov s pomočnikom za nadgradnje v Windows 7.

- Razmislite o namestitvi iz ničle. Celo ko nadgrajujemo iz računalnikov z Windows Visto, premislimo raje o namestitvi iz ničle (clean install). Res je, da nam vzame malo več časa, vendar vaši računalniki bodo dolgoročno gledano delovali dlje brez težav.
- Razmislite o možnosti nadgradnje. Tudi če v preteklosti niste bili licenčni, razmislite sedaj o nakupu Windows 7 licenc. Dostop do Microsoft Desktop Optimization Pack-a (MDOP), ki vsebuje App-V, MED-V in ostale »cool« tehnologije, je vreden tistega dodatnega stroška.
- 7. Poiščite nova orodja. Na osnovni nadzorni plošči je povezava do iskanja in odpravljanja težav, ki vas vodi do vseh diagnostičnih orodij v sistemu. Tukaj najdete tudi dodatna orodja, ki sicer niso nameščena privzeto. Klik na povezavo Pokaži vse (View all) v levem zgornjem delu vam bo pomagal videti kateri paketi odpravljanja težav so lokalni ter kateri skozi splet. Če najdete orodje, ki ga nimate, ga enostavno snemite s spleta.
- Razumite virtualno nadzorno infrastrukturo (VDI). Windows 7 igra pomembno vlogo v Microsoftovi Virtual Desktop Infrastructure strategiji, kjer so virtualizirani Windows 7 računalniki gostujoči na centralnem virtualizacijskem strežniku z uporabo posebne Enterprise Centralized Desktop licence. Izkoristite to prednost nove tehnologije.
- Pripravite se za direktni dostop. DirectAccess olajša povezovanje uporabnikov do njihovih pisarniško vezanih virov brez uporabe VPN. Dodatno prednost zagotavlja v večji odprtosti Group Policy-jev, seveda pa potrebujemo Windows 7 ter Windows Server 2008 R2.

- Preverite zanesljivost. Monitor zanesljivosti imenovan Reliability monitor je bil predstavljen prvič v Windows Visti skupaj z monitorjem zmogljivosti. V Windows 7 so ga ločili in prestavili na drugo mesto imenovano Action Center. Seveda ga najenostavneje poiščete z iskalnikom.
- 11. Sprejmite različnost. Marsikatero podjetje ne bo takoj v celoti prešlo na Windows 7. Kljub temu pa to ne pomeni, da bo podjetje še vedno ostalo večinoma na Windows XP OS, saj je kljub nižanju stroškov Windows 7 še vedno optimalna izbira, zato jih uporabljajte tam, kjer jih planirate.
- Izrezujte. Orodje za izrezovanje, imenovano Snipping tool, je v Windows 7 še enostavnejše in uporabnejše. Zaženite, označite, izrežite in shranite. Uporabno kjerkoli.
- Prezentacijski način. Stisnite Windows+P ter izberite način prestavitve na zaslonu. Mobility center še vedno ostaja na Windows+X.
- Izrežite nered na zaslonu. Stisnite Windows+Home za minimiziranje vseh oken, razen trenutnega, in s tem ostanite fokusirani na poročilo, ki ga nujno zahteva vaš šef.
- Bodite Mouse-Click Administrator. Windows 7 je preprost in hiter. Ctrl+Shift ter miškin klik ter že ste odprli aplikacijo z uporabo administratorskih pravic.
- 16. Hitreje nameščajte. Če je vaš računalnik zmožen zagona namestitve iz USB diska, jo preizkusite. XCopy Windows 7 namestitveni DVD na primerno velik USB disk, naredite boot tega diska in namestite Windows 7. Je hitreje kot vrteči medij.
- Zapečite CD/DVD s klikom. Ali dvema. Dvakrat kliknite ISO datoteko za zapis na CD ali DVD medij.
- Predogled točk restavriranja. Windows 7 omogoča predogled vsebine, ki bo vplivala

na vaš sistem po določeni točki restavriranja podatkov in nastavitev.

- Izklopite User Account Control (UAC). Tudi če sovražite to funkcionalnost, preizkusite še enkrat, kaj in kako hitro se jo da prilagoditi vašim željam.
- 20. Sinhronizirajte časovne pasove. Če delate s podjetji drugih časovnih pasov in se znajdete večkrat v zadregi ali celo spregledate pošto, klic ali sestanek, si dodatno vključite dodatne ure (Additional Clocks), kjer lahko dodate dve ali več ur v orodno vrstico. Tako boste vedno točni.
- Več zaslonov? Ni težav. Windows 7 je dosti bolj prilagodljiv ter intuitiven. Preklapljajte med različni načini, prilagajajte resolucijo vaših zaslonov in to le z bližnjicami ali miškinimi kliki.
- RoboCopyCopyCopy. Vedno uporabno orodje Robocopy.exe sedaj podpira multithreading. Preizkusite parameter »/MT« za multithreading in kopirajte hitreje.
- 23. Vklopite se v Aero. Windows tipka ter smerne puščice levo ali desno vam bodo olajšale poglede aplikacij, saj jih bodo razpolovile ali raztegnile čez ekran in boste istočasno videli dve različni okni hkrati na zaslonu.
- Upravljajte gesla. Nadzorna plošča po novem vsebuje aplikacijo za upravljanje gesel (Credential Manager), kjer je upravljanje varno in lahko.

O Windows 7 se da napisati še veliko veliko več, ker so odličen operacijski sistem in bodočnost tako uporabnikov in administratorjev se bo povzpela na še višjo raven kot do sedaj. Oglasite se na Kompas Xnet, na katerega od naših tečajev in poskrbeli bomo, da boste spoznali še veliko več o sodobnih tehnologijah ter orodjih informacijske dobe.

Sven Štupica

Pomoč uporabnikom, predavatelj sven.stupica@kompas-xnet.si

Zagonsko okolje Windows 7

Sam proces zaganjanja sestoji iz večih faz. Najbolj pogoste so Pre-BIOS, BIOS Power-on self test, Boot Loader in OS Boot. Sam proces je odvisen od arhitekture in firmware-a računalnika, na katerem se zaganja. 32-bitni uporabljajo BIOS, 64-bitni pa EFI vmesnik; od tod tudi razlike.

Windows 7 imajo, za razliko od prejšnjih različic Windows OS, ki so za upravljanje zagona uporabljale **boot.ini** in **ntldr**, zagonsko okolje ločeno od operacijskega sistema.

V zagonskem okolju uporablja BCD (boot configuration data data store), ki vsebuje konfiguracijske parametre in kontrolira način zaganjanja OS. BCD abstrahira dostop do teh mehanizmov, zato je njegova lokacija in vsebina odvisna od arhitekture sistema. BCD register je na 32 bitnih sistemih shranjen na \Boot\BCD, na 64 bitnih pa na ločeni skriti particiji.

Orodja, s katerimi posegamo po njem in spreminjamo podatke, je več, tu bom omenil le Startup ad Recovery, System Configuration in BCDedit.

Startup and Recovery omogoča izbiro primarnega OS (če jih imamo na računalniku več), podobno kot že v XP. Do njega lahko pridemo prek Control panel/System and Security/Advanced settings.

System configuration utility (msconfig.exe) je dostopen prek ukazne vrstice, s povečanimi pravicami.

Zelo dobro ga poznamo že iz prejšnjih verzij operacijskega sistema, zato vseh njegovih opcij tu ne bomo naštevali.

BCDedit

Je orodje ukazne vrstice, ki omogoča izpis, nastavitve in spreminjanje mnogih opcij, kot so primarni OS oz. zaporedja prikazanih na izbirnem zaslonu, nastavitve Boot managerja, boot loaderja, resume from hibernate opcije, memory tester-ja, legacy OS loader-ja, ems nastavitev, Debugger nastavitev, ram defect, global nastavitev, hypervisor nastavitev, resume loader settings in več. Za izpis vseh orodij in nastavitev uporabimo ukaz bcdedit /enum all /v.

Seveda moramo biti pri delu z njim previdni, saj lahko zaradi napačnega vnosa postane naš sistem neoperativen. Še bolje pa je pred vsakim poseganjem v te podatke narediti varnostno kopijo z bcdedit /export C:\SAVEDBCD.

> Aleš Lipušček MCP ales.lipuscek@kompas-xnet.si

System startup	
Default operating system:	
Windows 7	
Time to display list of operal	ting systems: 30 🚔 second:
Time to display recovery op	tions when needed: 30 🐥 second:
Automatically restart Write debugging information	
Kernel memory dump	-
Dump file:	
%SystemRoot%(MEMORY.D	IAIN
Overwrite any existing file	

neral Boot Services Startup	Took	
Vindows Server 2008 R.2 (D:\Windo	vis)	
Torosoft Windows Vista (L: \Window	s)	
Advanced options Set a	is default Delete	
Boot options		Timeout:
Safe boot	No GUI boot	30 seconds
	Boot log	
Minimal		
 Minimal Alternate shell 	Base video	
Minimal Alternate shell Active Directory repair	Base video	Make all boot settings
Minimal Alternate shell Active Directory repair Network	Base video	Make all boot settings permanent

Novosti v jQuery 1.4

Po dolgem razvojnem ciklu je izšla nova različica ene najbolj popularnih Javascript knjižnic na svetu – jQuery 1.4. Ta različica predstavlja mejnik v razvoju knjižnice, saj s sabo prinaša mnogo optimizacij in sprememb na API vmesniku.

Optimizacija pogosto uporabljanih funkcij

Nova različica prinaša rezultate analize izvorne kode knjižnice, na podlagi katere so avtorji izboljšali performanco celotne knjižnice tudi za štirikrat. Prav tako so zmanjšali število internih klicov na funkcije, kar je posledično prineslo svoj prihranek tudi v času izvajanja teh funkcij.

Posodobljen seznam testov za moderne brskalnike

jQuery je že v samem začetku podpiral ogromno število brskalnikov in to tradicijo nadaljuje tudi v najnovejši inkarnaciji; število testov je od prejšnje različice zraslo za več kot dvakrat, seznam brskalnikov, ki v celoti uspešno izvedejo teste, pa vključuje naslednje brskalnike:

- Safari 3.2 in 4
- Firefox 2, 3 in 3.5
- Internet Explorer 6, 7 in 8
- Opera 10
- Chrome

Vsi ti brskalniki skupaj predstavljajo okolo 98% celotnega brskalniškega ekosistema, kar znatno skrajša čas razvoja in razhroščevanja ter poveča kompatibilnost preko različnih platform.

Nekatere novosti v API klicih

Event handlerje lahko sedaj pripenjamo tako, da metodi .bind() podamo objekt z lastnostmi, npr.:

```
$("div.test").bind({
    click: function() { /*...*/ },
    mouseenter: function () { /*...*/ }
});
```

S tem lahko podajamo funkcije v enem koraku namesto verižnih klicov na isto množico.

Na podoben način lahko po novem konstruiramo nove elemente. Sedaj lahko naslednjo kodo:

```
$('<div class="myClass" id="myId"
style="background:red"/>').
click(function() { /*...*/ });
```

... spremenimo v bolj strukturirano obliko:

```
$('<div/>', {
    class: "myClass",
    id: "myId",
    css: {
        background: "red"
    },
    click: function() { /*...*/ }
});
```

Takšnih novosti je mnogo, več o njih si lahko preberete na strani http://jquery14.com/day-01, ali pa si ogledate novo API dokumentacijo na strani http://api.jquery.com/.

Spremembe, ki lahko vplivajo na obstoječo kodo

Ob spremembah, ki so se zgodile v novejši inkarnaciji, se lahko pojavijo napake zaradi sprememb v delovanju nekaterih funkcij; poln seznam si lahko ogledate na prej omenjeni strani, če pa želite že sedaj uporabljati novejšo knjižnico in ste opazili, da se pojavljajo napake zaradi teh sprememb, pa lahko uporabite plugin za kompatibilnost, ki ga uporabite na naslednji način:

```
<script type="text/javascript"
src="jquery-1.4.js"></script>
<script type="text/javascript"
src="http://code.jquery.com/jquery.
compat-1.3.js"></script>
```

```
Klemen Slavič
```

MCP, MCTS, MCPD, MCT klemen.slavic@kompas-xnet.si

.....

[4995] Programming with the Microsoft .NET Framework using Microsoft Studio 2005

22.-26.2.2010

13

Windows Virtual PC

S prihodom novega operacijskega sistema Windows 7 so pridobili tako administratorji kot tudi končni uporabniki kar nekaj novih funkcionalnosti. Eno izmed tistih, zame bolj zanimivih - Windows Virtual PC, vam bom predstavil v tokratnem članku.

Windows Virtual PC je Microsoftova rešitev za virtualizacijo operacijskih sistemov na Windows 7 računalniku, ki omogoča uporabnikom transparentno poganjanje poljubnih aplikacij. S transparentnim poganjanjem aplikacij mislim na uporabniško izkušnjo, ki je pri zaganjanju in uporabi aplikacije, nameščene v virtualiziranem sistemu, enaka kot pri uporabi katerekoli druge aplikacije, nameščene neposredno na Windows 7. S strani uporabnika je torej izkušnja nekako taka:

 v Start meniju lahko poiščem Windows Virtual PC

b.	Windows	Virtual	PC

- 🗐 Windows Virtual PC
- Windows XP Mode
- Windows XP Mode Applications
- in nato poiščem aplikacijo, ki jo želim pognati; Windows Virtual PC ima v Start meniju posebno mapo, v kateri se zbirajo vse aplikacije, ki so nameščene v virtualiziranem sistemu in so uporabniku na voljo neposredno na njegovem namizju (sam uporabljam virtualiziran Office 2003)

• na kratko se pojavi okno:

💐 Windows XP Mode - Windows Virtual PC	
Preparing to launch application	

 in čez nekaj trenutkov že lahko uporabljam virtualizirano aplikacijo:

😡 Inbox - Microsoft Outlook				
Eile Edit View Go Tools Actions Outlook Connector Help				
🗄 💁 New 🔹 🗙 🛛 🕰 Reply and Reply to All and Forward 🛛 🕼 📑 Send/Receive 🔹				
🖸 Outlook Today - Microsoft Outlook				
Elle Edit View Go Iools Actions Help				
🕴 🔝 New 🔹 🖓 🖓 Find 🛄 Type a contact to find 🔹 💿 📕 🔅 🕲 Back 💿 🗴				
Mail Personal Folders - Outlook Today				
Favorite Folders 25. januar 2010				
Inbox				
All Mail Folders				

 Lahko pa vpišem ime aplikacije kar v Start meni in vidim tako tiste, ki so nameščene lokalno, kot tudi tiste, ki so virtualizirane:

Da pa lahko poganjam aplikacije na zgoraj opisan način pa ni dovolj samo Windows Virtual PC - namestiti oz. pripraviti je treba namreč še virtualiziran računalnik. Za večino uporabnikov je na tem mestu poskrbel že Microsoft, saj lahko z uradne spletne strani brezplačno prenesete Windows XP Mode, ki je 500MB velika datoteka z nameščenim Windows XP SP3. Ko razpakirate Windows XP mode, lahko virtualiziranemu sistemu nastavite še poljubno mrežno povezavo, količino delovnega pomnilnika ter geslo lokalnega administratorja. V virtualiziranem sistemu lahko po novem dostopate tudi do lokalnih USB naprav. Ko shranjujete podatke, pa jih lahko shranite v poljubno mapo na vašem lokalnem računalniku - namizje v virtualizirani aplikaciji je namizje vašega fizičnega računalnika.

Med uporabo aplikacije lahko dostopate do vseh podatkov ne glede na to, kje se nahajajo - tudi omrežne nastavitve lahko poljubno prilagodite. V kolikor ima aplikacija tudi sistemsko ikono, jo boste videli v sistemskem delu Windows 7, poleg vseh vaših aplikacij:

顺		Å	8
$\square$		ð	Ì
>	ő	۲	23
٩			

Na tej sliki lahko vidite, da se hkrati posodabljata dva računalnika - Windows 7 in Windows XP. Za uporabnika je tudi ta del poenoten - če pomanjšate aplikacijo in se le ta pomanjša v sistemski del opravilne vrstice (poleg ure), boste njeno ikono videli na vašem primarnem računalniku. Iz prejšnje slike je razvidno tudi, da hkrati tečeta dve Microsoft Office Outlook (2003 in 2007) aplikaciji in dva antivirusna produkta (Microsoft Forefront Client Security in Microsoft Security Essentials). Uporabniška izkušnja je pri takem načinu dela res izredno dobra. Kako pa je z administracijo, sistemskimi zahtevami, podporo?

Windows Virtual PC deluje samo na Windows 7 Professional, Enterprise ter Ultimate (tako na 32 kot tudi na 64-bitnem sistemu). Za domače uporabnike to pomeni, da ne bodo mogli imeti ne Starter ne Home verzije operacijskega sistema Windows 7, za podjetja pa je verjetno vseeno, saj naj bi pri množičnem licenciranju uporabljali Professional ali Enterprise verziji operacijskega sistema Windows 7. Poleg prave različice operacijskega boste na gostujočem računalniku boste potrebovali še nekaj prostega pomnilnika (dodaten 1GB RAM-a ne bo nič škodil) in strojno podporo za virtualizacijo (AMD-V ali Intel-VT). Na računalniku potrebujete za delovanje le dve datoteki - eno z nastavitvami virtuliziranega računalnika in eno z vsebino virtualiziranega računalnika. V podjetju boste lahko torej samo s prenosom dveh datotek po poljubnem številu računalnikov poljubnemu uporabniku omogočili, da bo kljub nezdružljivosti določene aplikacije z Windows 7 le to še vedno lahko uporabljal.

Če ste ravno v prehodu iz Windows XP na Windows 7 in imate dovolj zmogljivo strojno opremo, pa vam lahko svetujem še eno zanimivo rešitev - Sysinternals Disk2vhd. To je brezplačna aplikacija, ki si jo lahko prenesete iz Microsoft TechNet spletne strani in vam omogoča virtualiziranje fizičnega računalnika. Z njo lahko virtualizirate obstoječ Windows XP SP2, Windows Server 2003 SP1 ali novejši operacijski sistem (tako 32 kot tudi 64 bitne sisteme). Sam sem jo uporabil pri prehodu iz Windows Vista Ultimate x64 na Windows 7 Ultimate x64 in si s tem skrajšal ali pa celo preprečil marsikatero potencialno težavo s starimi, pozabljenimi in neprenesenimi podatki. Ko sem uporabil Disk2vhd, sem s to aplikacijo naredil varnostno kopijo celotnega sistema v eno VHD datoteko, ki sem jo po namestitvi Windows 7 uporabil kot osnovo za Windows Virtual PC. Tako sem lahko nemoteno nadaljeval delo na »starem« računalniku, hkrati pa prilagodil novega z vsemi aplikacijami in nastavitvami, potrebnimi za vsakdanje delo.

Jože Markič

MCDST, MSBS, MCSA, MCSE, MCIPT, MCTS, MCT, MCAS Instructor, MOS MI joze.markic@kompas-xnet.si

[6291] Updating Your Technolog	y Knowledge
of Windows XP to Windows 7	79.4.2010
[6292] Installing and Configuring	g Windows 7
Client	911.2.2010
[6427] Configuring and Troubles	hooting IIS in
Windows Server 2008	911.2.2010
[VCOM-01] Omrežja in protokoli	15.3.2010

Kako naredimo in objavimo Azure aplikacijo

O Windows Azure platformi in njeni funkcionalnosti ter namembnosti smo v tej reviji že pisali, zato si bomo tokrat ogledali kako naredimo in objavimo svojo aplikacijo.

Za začetek se moramo na Windows Azure prijaviti in dobiti uporabniški račun, kar lahko storimo na http://www.azure.com. Nato pa si pripravimo razvojno okolje tako, da Visual Studio nadgradimo z Azure orodji (Windows Azure Tools for Microsoft Visual Studio), ki jih dobimo na spletnem naslovu http://www.microsoft. com/windowsazure/. S tem smo dobili nove predloge ter lokalno razvojno okolje, ki nam bo omogočalo razhroščevanje Azure aplikacij.

Nato lahko naredimo nov Visual Studio projekt in izberemo 'Windows Azure Cloud Service' kot predlogo.

Potem dodamo vloge, ki jih bo naša aplikacija igrala:

Sedaj lahko napišemo aplikacijsko kodo na isti način, kot smo bili tega vajeni.

Client Objects & Events (No Events) <%@ Page Language="C#" AutoEventWireup="true" Cod <!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Tran d <head runat="server"> <title></title> </head> - <body> <form id="form1" runat="server"> <div> Lep pozdrav z oblakov.... </div> </form> </bodv> </html>

Ko smo z našim izdelkom zadovoljni in smo ga lokalno testirali (Visual Studio potrebuje za to administrativne privilegije) smo pripravljeni, da ga objavimo v dejanski oblak.

Solution	Explo	rer - PikaCloudService 🚽 4	)
Sea	tion 1	PikaCloudService' (2 projects)	
- d		Build Rebuild Clean	
⇒ (2	-	Publish	
*		RadControls for ASP MET AJAX Project Dependencies	,

Klik na **Publish** bo naredil paket, ki ga potrebujemo, odprl njegovo lokacijo v Windows raziskovalcu ter v brskalniku odprl naslov, kamor bomo ta paket naložili.

Na Azure razvojnem portalu naredimo novo storitev (Hosted Services):

🔊 Win	dows Azu	rue.	Search MIDA	bing 🗗 🗤		
+ New Service	-1.0		Account	Help and Resources		
and the second second						
SQL Amre	PDC08 CTP	Create a new sen	rice			
Appfabrix	Chucken the service	Online the service that vice with its insels.				
Marketplace	Eidpime.docide					
	El Windows Au	LANE				
	-	Sterage Account Windows Acces presides you of structured and unatructure	is pessibled and non-pensioned sto red information,	rage in store large volumes		
		Leads More		S serviced remaining		
	8	Heated Services Windows Asare is a 61-bit of that provides a devolution developers to build, () and	loud service operating system for is service hooling and service many manage their applications or service the system of the system of the service the system of the s	the Azaro Services Pactorns generat environment for ons		

Naložimo paket ter konfiguracijsko datoteko ter izberemo naziv za to namestitev.

Po potrebi lahko spremenimo konfiguracijske nastavitve ter kliknemo 'Run' in se pripravimo na nekaj deset minutno čakanje med katerim Azure Fabric pripravi in zažene zahtevane virtualne mašine. Ko se status spremeni na 'ready', pa je naša aplikacija na danem spletnem naslovu dosegljiva javnosti.

Rok Bermež

MCP, MCTS, MCPD, MCSD, MCDBA, MCITP, MCT rok.bermez@kompas-xnet.si

mojoPortal – sistem za upravljanje vsebin

mojoPortal, sistem za upravljanje spletnih vsebin (CMS - Content Management System), temelječ na jeziku C# in ASP.NET 3.5. Tako kot večina preostalih sistemov lahko deluje v povezavi z različnimi podatkovnimi strežniki - MSSQL / SQLExpress, MySql, PostgreSQl, Firebird Sql, in SQLite..., torej nič posebnega. Pa vendar obstaja prednost, ki jo ima mojoPortal v primerjavi z ostalimi .NET CMS konkurenti - v okviru projekta Mono ga lahko brez težav poganjamo na sistemih Linux skupaj z strežnikoma Apache in mySql.

Sistem že 5 let nastaja predvsem pod taktirko enega programerja in uspešno krade uporabnike ostalim večjim sistemom, kot sta DotNetNuke (DNN) in Umbraco, ki smo ga omenjali v prejšnji številki Pike. V tem času mu je uspelo zgraditi zavidanja vredno spletno skupnost, ki preko aktivnega foruma, nenehnega razvijanja novih vtičnikov ter izdajanja posodobitev sistema skoraj na vsake 3 tedne skrbi za svetlo prihodnost sistema ter nenehno večanje števila uporabnikov.

Microsoftov "bootstrapp" program Windows Web App Gallery je najpreprostejši način, če želimo kar v najkrajšem času namestiti sistem in vse kar potrebujemo za njegov uspešni zagon. Namestitvene datotetke in aktualna izvorna koda pa se nahajajo tudi na naslovu http:// mojoportal.codeplex.com/.

Sama namestitev sistema ni nič posebnega. Potem ko datoteke ekstrahiramo znotraj strežniške strukture in nastavimo spletni strežnik (v mojem primeru je bil to IIS in vse kar sem moral narediti je virtualno mapo označiti kot aplikacijo), je potrebno samo še popraviti poti do podatkovne baze, ki se nahajajo v datotekah web.config in user.config (za vsako spremembo vsebine v user.config je potrebno resetirati spletno aplikacijo; to najhitreje naredimo tako, da ponovno shranimo datoteko web.config). Po opravljenih modifikacijah poženemo namestitev aplikacije preko strani »korenskaStran/Setup/ Default.aspx«, ki nam po testiranju opravljenih sprememb sporoči ali lahko z namestitvijo sistema nadaljujemo. Za podrobnejša navodila pri namestitvi si preberite tudi datoteko ReadMe. txt, ki se nahaja znotraj datoteke .rar.

Zgornja slika predstavlja privzeto domačo stran, ki vas pozdravi ob uspešni namestitvi. Z uporabo uporabniškega imena admin@admin. com in gesla admin vstopite v administratorski predel portala, ki je v primerjavi z vmesnikom v sistemu Umbraco, bolj enostaven in prijaznejši navadnim smrtnikom (ljudem, ki niso tehnično podkovani:). Na splošno je mojoPortal veliko bolj prijazen tako razvijalcem, kot uporabnikom, saj je sekcija documentation na domači strani napolnjena z informacijami. Poleg tega pa je vsak element, ki je del administratorskega zaledja opremljen tudi z »help« ikono.

Končna ocena

Enostavna namestitev sistema, samoumevni vmesnik za urejanje, ki mu bo kos še tako neuk računalniški uporabnik, in uporaba različnih preoblek, ki jih lahko naredimo sami ali pa izbiramo izmed 30 že obstoječih, so pozitivne lastnosti mojoPortala, ki bi jih rad izpostavil pri podajanju končne ocene. Pri sistemu Umbraco potrebujemo več časa, da se navadimo koncepta, ker imamo urejevalni način popolnoma ločen od spletne strani, zmede pa nas tudi koncept dveh različnih tipov uporabnikov. MojoPortal je tukaj bolj podoben drugim CMS-jem, in zato nam bo na prvi pogled mogoče malce bližje in enostavnejši za uporabo.

> Jernej Gorički MCAD.NET, MCT jernej.goricki@kompas-xnet.si

[2310] Developing Web Application	s using MS
Visual Studio 2008	1519.3.
[SLVL-11] Silverlight – delavnica	1921.4.

Shranjevanje oblik iz XAML-a z Expression Blend

Zagotovo ste se že znašli v situacijah, ko ste se lotili oblikovanja besedila, slik, naslovnic ali katerih drugih grafičnih gradnikov. Ob zaključku vašega dela ste bili zelo ponosni na končni izdelek, za katerega ste porabili veliko časa, saj ste vanj verjetno vložili kar nekaj truda.

V podobnih situacijah se lahko znajdemo tudi, ko naše grafične gradnike oblikujemo znotraj XAML-a. Mislim, da ob vse bolj razširjeni platformi Silverlight in aplikacijah izdelanih z WPF tehnologijo, ni potrebno razlagati kaj je XAML. Za nas je pomembno predvsem to, da s pomočjo XAML-a zelo enostavno zgradimo vizualne gradnike znotraj orodij, kot so Expression Blend in Visual Studio.

Predvsem znotraj Expression Blend orodja lahko zelo enostavno spremljamo, kako z dodajanjem različnih komponent našim grafičnim gradnikom (npr. polnilo besedila, zamik besedila, itn.) raste XAML koda. Na sliki vidimo želeno obliko besedila shranjenega v TextBlock kontroli, poleg pa je tudi XAML koda, s pomočjo katere lahko prikazano grafično podobo izrišemo.

Morda prikazan primer ni ravno impresiven, vendar pa bi vseeno dobljeni rezultat želeli ustvariti tudi morda nad besedilom, ki je shranjen v TextBlock kontrolah različnih drugih projektov. Najenostavneje bi se tega lotili tako, da bi znotraj Expression Blend definirali nov slog oblikovanja, ki bi ga shranili znotraj virov. Za to pa bi morali ponovno nastaviti polnilo besedila in ostale komponente (tip pisave, senčenje, gradient, itn.), naše delo bi se s tem podvojilo, rezultat pa morda le ne bi bil tak, kot smo pričakovali.

V Expression Blendu tako v menijski vrstici izberemo Object -> Edit Style -> Create Empty... Naš novi slog poimenujemo – v mojem primeru sem slog poimenoval kar MojTextBlockStil.

Nato našemu novemu slogu določimo številne komponente. S klikom za zavihek Properties lahko vidimo vse obstoječe lastnosti, ki jih naš slog ima.

```
<TextBlock VerticalAlignment="Top" Text="Kompas Xnet" TextWrapping="Wrap"
HorizontalAlignment="Left" Width="400" Style="{StaticResource MojTextBlockStil}">
<TextBlock.Projection>
<PlaneProjection RotationY="-57"/>
</TextBlock.Projection>
<TextBlock.Effect>
<DropShadowEffect BlurRadius="9"/>
</TextBlock.Effect>
</TextBlock.Effect>
```


Pod Advanced options izberemo možnost »Convert to Local Value« in kvadrat (pika) se obarva belo.

Sedaj vidimo (če pogledamo strukturo našega XAML-a), da naš TextBlock več ne vsebuje nastavitev za omenjeni gradient, saj so se nastavitve premaknile znotraj novo kreiranega sloga. Iste korake lahko uporabimo, če želimo v naš slog prenesti tudi nastavitve povezane s pisavo. Na desni strani lahko vidimo končno obliko XAML kode, ki jo Blend ustvari namesto nas.

Anton Šivic

MSP, MCP, MCTS, MCPD tone.sivic@kompas-xnet.si

```
<UserControl.Resources>
  <Style x:Key="MojTextBlockStil'
TargetType="TextBlock">
    <Setter Property="Foreground">
      <Setter.Value>
        <LinearGradientBrush
EndPoint="0.5,1" StartPoint="0.5,0">
          <GradientStop Color="Yellow"
Offset="0"/>
          <GradientStop
Color="#FFE82E2E" Offset="1"/>
        </LinearGradientBrush>
      </Setter.Value>
    </Setter>
    <Setter Property="FontFamily"
Value="Comic Sans MS"/>
    <Setter Property="FontWeight"
Value="Bold"/>
    <Setter Property="FontSize"
.
Value="96"/>
    <Setter Property="Margin"
Value="50,96,0,0"/>
  </Style>
</UserControl.Resources>
```

```
KTextBlock Margin="50,96,0,0"
VerticalAlignment="Top" Text="Kompas
Xnet"
.
TextWrapping=«Wrap« FontSize=«96«
FontFamily=«Comic Sans MS«
FontWeight=«Bold«
HorizontalAlignment=«Left« Width=«400«>
  <TextBlock.Projection>
    <PlaneProjection RotationY=«-57«/>
  </TextBlock.Projection>
  <TextBlock.Effect>
    <DropShadowEffect BlurRadius=«9«/>
  </TextBlock.Effect>
  <TextBlock.Foreground>
    <LinearGradientBrush
EndPoint=«0.5,1« StartPoint=«0.5,0«>
      <GradientStop Color=«YELLOW«
Offset=«0«/>
      <GradientStop Color=«#FFE82E2E«
Offset=«1«/>
    </LinearGradientBrush>
  </TextBlock.Foreground>
</TextBlock>
```

[SQL-DWS] SQL delavnica za razvijalce[SQL-B] SQL delavnica za začetnike[VBAA-01] Visual Basic for Applications za Access

Podpora za Silverlight v SharePoint 2010 Serverju

V naši reviji smo že pisali o nekaterih novostih, ki jih prinaša strežnik SharePoint 2010. V tem članku pa si bomo ogledali še eno izmed novosti, in sicer podporo za Silverlight. Tokrat bomo spoznali podprte gradnike (WebParte), prihodnjič pa si bomo ogledali še izdelavo lastnih gradnikov.

Da je Silverlight močno integriran v SharePoint 2010 strežnik, se lahko prepričamo že ob prvem srečanju z oknom »Create«, kot je to razvidno iz spodnje slike.

Druga zanimiva lastnost je grafični prikaz stanja delovnega toka, ki se ravno tako prikazuje s pomočjo Silverlighta. Za uporabo omenjene lastnosti, morate najprej aktivirati funkcionalnost: SharePoint Server Enterprise Site Collection features, ki jo najdete pod »Site collection features«.

Na poljubno stran lahko dodate Silverlight WebPart, ki zna prikazovati vašo SilverLight aplikacijo. Le-to morate prej naložiti v eno izmed knjižnic na SharePointu, nato pa SL gradniku samo še določite pot do vaše .xap datoteke. V načinu urejanja strani se postavimo na želeno mesto (kamor bi vstavili SL gradnik), in nato iz traku »Insert« izberemo WebPart, izberemo »Media and Content« in nato še Silverlight WebPart:

Sie Farrenten Sie # 1-	special line - g', Get Mare Add are -		
ianun unita	- File Part Lint Lier Links weak Parts		About the Web Eart
The Carlo and Carolina The Restrict State The Touristic State The Constants The Touristic	Langer 1 Mar Langer 1 Mar Bracks Wester Tage 1 Wester Bracks Wester Starright Mak Ref 1		Silveright Web Part + we perto more a Socraft apporter.
California and Cantant California and Cantant California and Cantant California and California California a Nucl. Part •	*	•	And these Part to Keth Content(a)

Odpre se nam okno, v katerega vnesemo pot do .xap datoteke:

URL Enter the URL of the Silverlight application package (.xap) this application should run from.	URL:			
		ок	Cancel	

Nato se nam prikaže naš SL gradnik, ki pa ima v trenutni verziji še nekaj »dodatnih funkcionalnosti«, in sicer:

- V načinu urejanja strani javlja napako, da .xap datoteke ne najde, zato najprej potrdite vnos v zgoraj prikazanem oknu in nato še prestavite stran v način brskanja (na traku »Page« klinete »Stop editing« ali »Save«. V kolikor še vedno prikazuje napako, potem ste se najverjetneje res zatipkali pri poti do datoteke.
- Naslov gradnika se izpiše vertikalno; napako lahko rešite tako, da za naslov vpišete samo en presledek. V kolikor samo pobrišete naslov v lastnostih gradnika, se gradnik avtomatsko naslovi »Untitled«, kar pa se tudi izpiše pokončno:

Slika prikazuje SketchFlow diagram v SilverLight WebPart-u, kar lahko s pridom izkoristite za sodelovanje pri načrtovanju vaših aplikacij. Videti je tudi napis Untitled na levem robu naslova gradnika.

Nazadnje pa si oglejmo še podporo za multimedijske vsebine, in sicer je sedaj na voljo tudi gradnik »Media Player«, s katerim pa boste lahko predvajali poljuben .wmw (tudi nekatere druge formate) na vašem portalu. Za razliko od nekaterih drugih gradnikov, mora biti omenjeni gradnik obvezno postavljen v zono za gradnike (WebPart zone), da lahko izkoristimo njegovo polno funkcionalnost.

Tudi ta gradnik zna dostopati do multimedijskih vsebin, ki so shranjene na vašem portalu. V ta namem priporočam izgradnjo »Asset Library«, ki vsebuje ustrezni vsebinski tip.

Tudi Media Web Part lahko vstavimo preko traku »Insert« v načrtu strani (Insert>WebPart>Media and Content>Media Web Part). Prikaže se nam okno za vnos multimedijske vsebine, kjer enostavno pokažemo na datoteko, ki jo želimo prikazovati.

Omogočen je tudi predogled datoteke.

Po uspešni vstavitvi gradnika pa nam je ob izbiri le-tega na voljo dodaten trak (Media>Options), kjer lahko določimo še nekaj lastnosti za predvajanje vsebine:

Določite lahko začetno sliko. Lahko se tudi odločite, da se vsebina začne samodejno predvajati. Izbirate lahko med dvema različnima stiloma predvajalnika in še nekaj drugih lastnosti.

Uroš Žunič

MCP, MCPD, MCTS, MCT uros.zunic@kompas-xnet.si

SharePoint 2010 pregled za IT Pro

Vedno bližje in bližje smo uradnemu dnevu, ko bo Microsoft na tržišče lansiral novo verzijo SharePointa, SharePoint Server 2010 in SharePoint Foundation 2010. Vsak dan na splet prikaplja še kakšna nova informacija, na blogih dobite že veliko informacij o odpravljanju težav in o nastavitvah in funkcionalnostih, ki jih nov produkt ponuja.

Z veseljem pa lahko sporočim, da je Microsft izdal že tudi prve tečaje za SharePoint 2010, in sicer:

- SharePoint 2010 Overview (Developer)
- SharePoint 2010 Overview (End User)
- SharePoint 2010 Overview (IT Pro)

• SharePoint 2010 SharePoint Designer. Prvo, kar bi na tem mestu poudaril je, da boste verjetno potrebovali nove strežnike, če boste hoteli imeti novo različico SharePointa. Že kar nekaj časa je jasno, da boste potrebovali za namestitev SharePointa 2010 64 bitni operacijski sistem in prav tako 64 bitni strežnik s 64bitnim SQL. Različice SQL-a, ki so podprte pa so:

- SQL 2005 SP3 CU3*
- SQL 2008 SP1 CU2*

*Do izida uradne verzije se lahko verzija Cumulative Update-a še spremeni.

Funkcionalnosti, na katerih je bil narejen velik poudarek so predvsem uporabnost, prilagodljivost in performanca. Zaradi tega, je bila narejena zelo velika sprememba na področju administracije SharePoint strežnika 2010, saj Shared Service Provider ne obstaja več, temveč so ga nadomestile posamezne Servisne aplikacije (Service Applications), ki so bolj prilagodljive in performančno manj zahtevne. Prednost Service Applications je predvsem v tem, da vam ni potrebno namestiti vseh, če vseh ne potrebujete. Za razliko od SharePoint Serverja 2007, kjer ste z namestitvijo ShareService Providerja namestili vse funkcionalnosti, ki vam jih je le ta ponujal. Med service applications je tudi mnogo novih, ki jih prej nismo poznali, tukaj je seznam vseh Servisnih aplikacij:

- Access Services
- Application and Discovery
- Application Registry Service
- Business Conectivity Services
- Claims Provider
- Excel Services
- Lotus Notes Connector
- Managed Metadata Service
- Search Admin Web Service
- Search Service
- Secure Store
- Visio Services
- Usage and Health Data
- Security Token
- State Service
- Web Analytics Web Service

Poleg omenjenih prednosti, servisne aplikacije ponujajo tudi možnost uporabe iste servisne aplikacije na večih Web application-ih in celo v večih SharePoint farmah.

Tisti, ki se ukvarjate z administracijo strežnikov Windows Server 2008, ste se zagotovo že srečali s PowerShellom, ki je sedaj tudi zelo močno orodje za administracijo in prilagoditev Share-Point 2010 strežnika. V SharePoint 2007, kjer je bila prvič na voljo podpora za ukazno vrstico, je bilo na voljo 182 ukazov. V SharePointu 2010 se je ta številka zelo povečala, saj je sedaj na voljo 625 ukazov od katerih je 246 ukazov splošnih, 126 za nastavljanje iskanja, 83 za FAST, 45 za InfoPath, ... Pomemben podatek je tudi to, da lahko te ukaze izvajate lokalno na strežniku ali pa oddaljeno, s kakega drugega računalnika. Izpostavil bi še novosti na področju spremljanja in odpravljanja težav na SharePoint 2010 strežniku, saj je to del na katerem so pri Microsoftu naredili velik poudarek in vložili tudi veliko truda. Spremljanje dogajanja na vašem strežniku tako ni več pogojeno na 12 hive mapo, temveč ima SharePoint 2010 sedaj svojo bazo za zapisovanje logov. Za lažje upravljanje in odpravljanje težav so pripravili funkcionalnost, ki se imenuje Event Throttling, s katerim nastavljate, kateri od dogodkov naj se zapisujejo v loge, in pa v povezavi s tem tudi Event Flood protection. Event Flood protection preprečuje, da bi se en dogodek prevečkrat zapisal v katerega od naših logov in nam s tem zapolnil prostor oz. prikril katerega od drugih, v poplavi zapisov. Privzeta nastavitev je, da se en zapis ne pojavi več kot petkrat na dve minuti. Seveda pa to še ni vse. V povezavi z odpravljanjem napak je bila razvita tudi funkcionalnost, ki se imenuje Correlation ID, kar pomeni da se vam ob vsaki napaki, ustvari ID dogodka, po katerem potem lahko poiščete vse povezane dogodke.

V verziji SharePoint Services 3.0 in nenazadnje tudi v SharePoint 2007 Serverju je bilo veliko pritožb na račun zelo omejene iskalne izkušnje. No to se je sedaj spremenilo. SharePoint 2010 ponuja 3 rešitve za iskanje. Brezplačna verzija Search Server Express, ki jo lahko uporabite kot nadgradnjo SharePoint 2010 Foundation, SharePoint 2010 Search in najmočnejši iskalnik FAST Search 2010. Največje prednosti so sedaj, da je iskalna izkušnja zelo podobna tisti, ki smo je navajeni v vsakodnevnem življenju, ko brskate bo Googlu in Bingu. To pomeni, da vam bo sedaj SharePoint 2010 znal dati predloge in pa ponuditi »Did vou mean«. Med iskalnimi rezultati si boste lahko pomagali tudi s predogledom datotek, ki jih iščete, medtem ko boste lahko z uporabo FAST Search 2010 tudi pregledovali,

npr. PowerPoint prezentacije, kar direktno med zadetki iskanja. Na tem mestu naj omenim še, da tudi index datoteka, ki se je prej nahajala na disku strežnikov ne obstaja več, ampak je zaradi skalabilnost celoten index shranjen v bazi. To pomeni, da imate lahko več Index strežnikov, kjer lahko vsakemu posebej nastavite področje indexiranja vsebin.

Predstavil in opisal sem nekaj funkcionalnosti, ki jih prinaša SharePoint 2010 in za katere je tudi že kar nekaj dokumentacije na Microsoftovih straneh. V prihodnji številki pa bom pisal še o drugih novitetah in koristnih informacijah. Upam pa tudi, da vam bom v naslednji številki že lahko postregel s točnim datumom izzida SharePoint 2010 Serverja.

Robi Vončina

MCP, MCTS, MCAS, MCSA, MOSMI, MCT robi.voncina@kompas-xnet.si

[MOSS-D] SharePoint Designer 8.-10.3.2010 [MOSS-A1] SharePoint 2007 – delavnica za »urednike« 11.-12.3.2010 [MOSS-BC] SharePoint 2007 - BOOTCAMP 22.-26.3.010 [50047] Advanced IT Pro Course for MS Office SharePoint Server 2007 and Windows Share-Point Services 15.-19.3.2010 [50205] SharePoint 2007 Web Development 3.-7.5.2010 [6438] Implementing and Administering Windows SharePoint Services 3.0 in Windows Server 2008

SharePoint 2010 Hočete ga imeti!

1.4.2010

Vabimo vas na predstavitev funkcionalnosti, ki jih prinaša SharePoint 2010. Skozi predavanja in demonstracije boste spoznali, da nova različica SharePointa prinaša prav tisto, kar ste do sedaj pogrešali in že nestrpno pričakovali. Naša strokovnjaka Uroš Žunič in Robi Vončina, se lahko pohvalita z največjim deležem izvedenih SharePoint izobraževanj v Sloveniji.

Kolofon

Izdaia

Kompas Xnet Stegne 7 1000 Ljubljana

01 5136 990
01 5136 999
info@kompas-xnet.si
http://www.kompas-xnet.si

Direktorica:

Branka Slinkar

Urednik in oblikovalec:

Klemen Slavič

Člani uredništva:

Rok Bermež Dare Cencelj Jernej Gorički Aida Kalender Avdić Gašper Kamenšek Aleš Lipušček Jože Markič Matjaž Rapoša Tone Šivic Sven Štupica Robert Vončina Uroš Žunič

Nir

TM

Po

Ra

Vsi

Pal

Ka

Hu

Acc

F1

na vsebin :(	Rok
G ga gnjavi	Jože
grešamo te	Dragica
ćunamo na vaju	Gašper in Matjaž
okrogli	Aida, Branka, Robi
kira kovčke	Jernej
naprej predava	Uroš
d designer	Klemen
ess mojster	Tone
– pomoč	Aleš, Sven, Dare, Gregor

Custom Development Solutions Learning Solutions Information Worker Solutions

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

> KOMPAS Xnet d.o.o. 1514 Ljubljana

http://www.kompas-xnet.si

TISKOVINA

